

**Fővárosi Ítéltábla**  
**9.Pf.21.288/2015/7/II.**

A Fővárosi Ítéltábla a Csapó, Szilágyi és Világosi Ügyvédi Iroda (**felperesi jogi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Világosi Gábor ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek - a dr. Engert Christian ügyvéd (**alperesi jogi képviselő címe**) által képviselt **I. rendű alperes neve „f.a.” (I. rendű alperes címe)** I. rendű és a **Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség** (8000 Székesfehérvár, Hosszúséta tér 1.) II. rendű alperes ellen **kártérítés megfizetése** iránti perében a Székesfehérvári Törvényszék 2014. június 20. napján meghozott 12.P.21.817/2012/41. számú ítélete ellen a felperes 42. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

**í t é l e t e t:**

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s**

A felperes leszállított keresetében kérte, hogy az elsőfokú bíróság kötelezze egyetemlegesen az alpereseket 1.647.000 forint kártérítés megfizetésére. Előadta, hogy a vörösiszap katasztrófával okozati összefüggésben a tulajdonát képező családi ház értéke 1.200.000 forinttal csökkent. A teherautók forgalma megnőtt, ezért a falak megrepedtek, amelyek helyreállítása 447.200 forint költséggel járt.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 140.000 forint, a II. rendű alperesnek 150.000 forint perköltséget, valamint a bíróság gazdasági hivatal külön felhívására 358.750 forint állam által előlegezett költséget. Az így meg nem térült költség és kereseti illeték az állam terhén maradt.

Megállapította, hogy a vörösiszap tárolásához kapcsolódóan a veszélyes üzemi felelősség szabályai alkalmazandók. A perbeli ingatlan továbbra is a felperes tulajdonában áll, és nem áll szándékában annak értékesítése. Szakértői bizonyítást folytatott le, értékelte az elsőfokú eljárás során a felek által benyújtott magánszakértői véleményeket, illetőleg egy másik perben készített szakértői véleményt is. A beszerzett szakértői vélemények aggályt ébresztettek a kirendelt szakértő véleményével

szemben (1. számú szakvélemény), ezért újabb szakértői véleményt szerzett be (2. számú szakértői vélemény). Mindkét szakértő azt állapította meg, hogy az ingatlan ipari katasztrófa előtti forgalmi értéke 7.900.000 forint volt, amelyben értékcsökkenés következett be. A szakértők által meghatározott értékcsökkenés eltérő mértékének az volt az oka, hogy különböző időállapotnak megfelelően határozták meg az ingatlan forgalmi értékét. Abban azonban egyetértettek, hogy a 2008. óta fennálló ingatlanpiaci válság a legtöbb ingatlannál értékvesztést okozott, amely fokozottan érvényesíti a hatását a gazdaságilag elmaradott térségekben, így Ajka és Devecser környékén is. Az ipari balesettel okozati összefüggésben az ingatlan kereslet megszűnhet, de ez csak a károk felszámolásáig tartó átmeneti állapot. Közép-Európában már alig van olyan terület, ahol a lakosságnak nem kell számolnia ipari környezeti kockázattal. A 2. számú szakvélemény szerint az ingatlanok néhány hónapig ugyan forgalomképtelenné váltak, de ez csak a helyreállításig tartott, és a katasztrófa tartós értékcsökkentő hatása ezt követően már nem igazolható. A piac az ipari üzem szomszédságából eredő kockázatot megszokta, tudomásul vette, 4 év elteltével annak hatása már nem érvényesül, és a balesettől számított 8-10 év elteltével teljesen elfelejtődik. Az 1. és 2. számú szakvéleményt az elsőfokú bíróság ítélezésének alapjául elfogadta, és erre tekintettel megállapította, hogy a felperes ingatlanában az ipari baleset csak átmenetileg okozott forgalmi értékvesztést. Mindez kártérítésre nem ad alapot, hiszen csak a végleges vagyronvesztés minősül kárnak. A tanúvallomások szerint az iszapömlés előtt a felperes ingatlanán nem volt repedés, azonban az ingatlankárok láthatóvá válásának, illetve a tehergépjármű forgalom megnövekedésének időbeli egybeesése önmagában nem igazolja a károsodás balesettel való összefüggését. Mindezt cáfolta az 1. számú szakvéleményt kiegészítő szakértői vélemény, amely rögzítette, hogy az utcai oldalon a falazott kerítés és a házfal közötti repedés azért keletkezett, mert az építéskor az egyes ingatlanrészeket nem kötötték össze megfelelően, a repedés ferde iránya pedig arra utal, hogy az ingatlan alapzatát sem tökéletesen építették. A javítás előtt a melléképületen láthatóvá vált repedések pedig korábban alakultak ki azért, mert az istálló és a ház falát nem kötötték össze, míg a járólapokból készült járda repedései az alapok nem megfelelő tömörítésére vezethetők vissza. A járda melletti falakon látható vakolathiány és elszíneződés pedig a falak alatti szigetelés hiányára utal. Mindezek alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy az épület károsodása az életkorára és a nem megfelelő építettségére vezethető vissza, ezért az nem áll okozati összefüggésben a megnövekedett gépjárműforgalommal. A felperes nem bizonyította, hogy kára keletkezett, illetve azok az épületkárok, amelyek javítását elvégeztette, az ipari balesettel állnak összefüggésben, emiatt a keresetét nem lehetett teljesíteni. Mindezekre tekintettel a kártérítés egyéb feltételeit nem vizsgálta.

A felperes a keresetét az utolsó tárgyalási határnapon szállította le, ezért az alpereseket megillető ügyvédi munkadíjat a legmagasabb összegű kereseti követelés alapján állapította meg. A felperes részleges költségmentessége folytán a szakértői költségek fele részének viselése alól mentesülhetett. A kereseti illeték megállapításának mellőzése a 10/2010. (XII. 16.) NGM rendelet 5/A. §-án alapult.

Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes az ítélet megváltoztatásával az alperesekkel szemben a kereset teljesítését kérte, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta. Az elsőfokú ítéletnek a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasító részét érintő fellebbezését a másodfokú eljárásban visszavonta.

Fellebbezésének indokai szerint 2010. október 4-én nem egy megszokott árvíz öntötte el a települést, hanem olyan katasztrófa történt, melynek az egészségre, természeti környezetre gyakorolt hatásai hosszú távúak és ma sem tisztázottak. Az elsőfokú bíróság az ítélet meghozatala során lényeges tényektől tekintett el. A 2. számú szakvélemény összefoglalása megállapítja, hogy a perbeli ingatlan esetében három fő értékcsökkentő hatás halmozódik egymásra, és ezek egyike a környezeti baleset. Súlyos aránytévesztés a szakvéleménynek az a megállapítása, mely szerint a helybeli ingatlanok a katasztrófát közvetlenül követő, legfeljebb néhány hónapos időszakban

lehettek forgalomképtelenek, és az értékcsökkentő hatás mára már elenyészett. A katasztrófa hatásai a mai napig is fennállnak, így a felperes ingatlanjánál is fennmaradt az értékcsökkentő hatás. Az ingatlanok árára a pszichés tényezők is jelentősen hatnak. Utalt egy szakértői megállapításra, amely szerint a katasztrófa épített környezetre gyakorolt hatása kb. 10 év alatt múlik el. Ezt a hatást 2014-ben még 10%-ban határozta meg, mert a bizalmi helyzet a gazdasági környezetnél sokkal lassabban áll helyre. A felperes tanúkkal igazolta, hogy a 15 évvel korábban felújított házban a katasztrófát megelőzően nem voltak repedések, és az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt is, hogy másodlagos kár jogcímén az ingatlanokban keletkezett károk enyhítésére a Magyar Állam az ingatlan utcájában is kárenyhítési szerződés keretében ingatlanonként több százezer forint összeget fizetett ki, amely igényét a felperes azért nem érvényesíthette, mert a károk felmérésekor nem tartózkodott otthon. Indítványozta a Veszprémi Katasztrófavédelmi Igazgatóság megkeresését, amit az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzött. Az a tény, hogy egy épület régi, és az építéskor nem a legjobb műszaki lehetőséget választották, még nem bizonyítja, hogy károsodása kizárólag ezekre a tényezőkre vezethető vissza. A 30 tonnás teherautók több hónapra keresztül naponta, kora reggeltől késő estig hordták a bontási anyagot egy olyan utcában, ahol addig szinte kizárólag az utca lakóinak személygépkocsijai közlekedtek.

Méltánytalannak tartotta a megítélt ügyvédi munkadíj mértékét is, mert az elsőfokú bíróság azt a legmagasabb összeg alapulvételével határozta meg, miközben a felperes a keresetet leszállította. Nem fogadta el az ítéletnek azt a rendelkezését sem, hogy a felperes csak részleges költségmentességben részesült, mert a 33. számú végzés ellen fellebbezést nyújtott be.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Előadta, hogy a bekövetkezett kár és a magatartása közötti okozati összefüggést a felperesnek kellett bizonyítania, e kötelezettségének azonban a szakértői bizonyítás eredményeként nem tudott eleget tenni, amelynek következményét neki kell viselnie.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a II. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezése a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 228. § (4) bekezdése szerint jogerőre emelkedett, ezért a másodfokú bíróság kizárólag az I. rendű alperes ellen indított keresetet elutasító rendelkezést bírálta felül.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, és a jogszabályoknak mindenben megfelelő érdemi döntést hozott, amelynek indokaival a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett, ezért a felperes fellebbezésére tekintettel csupán az alábbiakat emeli ki.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperest az I. rendű alperessel szemben nem illeti meg a jogosultság az ingatlan értékcsökkenésére alapított kártérítés követelésére. A vagyontárgy értékét a hozzá kapcsolódó jogok és kötelezettségek pénzben kifejezhető összessége határozza meg. Ennek csupán egyik tényezője a piacon általában elérhető ár, amely a katasztrófa után kétségkívül csökkenhetett, azonban a káreseménynek a piaci árat és ezáltal az ingatlan vagyoni értékét befolyásoló következménye nem állandósult. A kármentesítés eredményességétől függően ez a hatás azért változhat, mert a katasztrófa során vörösiszappal borított terület rövid távon ugyan súlyosan károsodott, de a kármentesítési beavatkozások és az élővilág regenerálódó képessége miatt hosszabb távon mindez javult, és valószínűsíthetően a jövőben is javulni fog, ezért a káresemény piaci értéket is érintő negatív hatása az évek múlásával - mint ahogyan azt a perben kirendelt

szakértői vélemények is alátámasztották - nyilvánvalóan folyamatosan csökken. Egy meghatározott időszakot kiragadva a katasztrófa folyamatosan változó értékcsökkentő hatása nyilvánvalóan nem igazolható. A felperes az ingatlant nem értékesítette, ezért a katasztrófa értékcsökkentő átmeneti hatása a vagyontárgyhoz kapcsolódó, pénzben meghatározható jogait és kötelezettségeit, ezáltal az ingatlan értékét közvetlenül nem érintette, így ebből vagyoni hátránya sem származhatott. A vagyontárgy értékének átmeneti változása ezért a felperes vagyonában bizonyíthatóan bekövetkezett értékcsökkenést nem okozott. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett bizonyítani, hogy az általa megjelölt ténybeli alapon a káreseménnyel okozati összefüggésben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 355. § (4) bekezdése szerinti kárfogalmak egyikének megfelelő vagyoni hátránya keletkezett. A kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perben kirendelt szakértők vélemény-nyilvánításai sem voltak alkalmasak az ingatlan értékcsökkenésére alapított kártérítési követelés alátámasztására.

Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy a felperes az általa megjelölt bizonyítási eszközökkel azt sem tudta kétséget kizáró módon alátámasztani, hogy az ingatlanon láthatóvá vált sérülések a káreseménnyel okozati összefüggésben keletkeztek. A kihallgatott tanúk vallomása ennek bizonyítására nem elegendő, hiszen az ingatlan állapota és az I. rendű alperes károkozó magatartása közötti okozati összefüggés megállapítása építésügyi műszaki ismereteket igénylő olyan szakkérdés, amely a tanúvallomások értékelésével önmagában nem igazolható, míg a további károsultak részére biztosított állami kártalanítás a felperes ingatlanával összefüggő tények bizonyítására ugyancsak nem alkalmas. Erre tekintettel a felperes által indítványozott okiratok beszerzését a másodfokú bíróság sem tartotta indokoltnak.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, eljárási szabályt nem vétett, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdéseiben foglalt egyetlen eljárási feltétele sem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság a felperes 2.400.000 forint megfizetése iránt indított és az elsőfokú eljárás folyamán 2.847.220 forintra felemelt keresetének figyelembevételével az I. rendű alperest megillető perköltségről is megfelelően döntött, amelynek felülmérlegelésére a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget, míg a fellebbezés a szakértői költségek viselése tárgyában sem alapos, mert a felperes személyes költségmentességének részbeni elutasításáról hozott 33. számú végzést a másodfokú bíróság a 9.Pkf.26.589/2014/3. számú végzésével helybenhagyta.

A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében - a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján utalva annak helyes indokaira - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése értelmében köteles az I. rendű alperes másodfokú perköltségeit megfizetni, amelynek mértékét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján határozta meg. A fellebbezési illetéket a 10/2010. (XII. 16.) NGM rendelet 5/A. §-a alapján az állam viseli.

, 2016. március 22.

. Höbl Katalin s.k.

a tanács elnöke

. Bleier Judit s.k.  
előadó bíró

Egriné dr. Salamon Emma s.k.  
bíró

A kiadmány hitelül: